

VARIA

Sprawozdanie opisowe z działalności Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego w 2020 roku

W roku 2020 Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego liczyło 431 członków zrzeszonych w 20 oddziałach. Realizując działania statutowe, Towarzystwo prowadziło działalność trojakiego rodzaju: 1) organizacyjną, 2) popularyzatorską, 3) wydawniczą. Ze względu na epidemię choroby COVID-19 była ona w dwóch pierwszych punktach ograniczona w porównaniu z poprzednimi latami. Zarząd Główny w specjalnym komunikacie zachęcił oddziały do przenoszenia spotkań i innych form aktywności do Internetu. Praktyka ta, zwłaszcza w drugiej połowie roku, coraz bardziej się upowszechniała.

Z powodu epidemii nie doszły do skutku zaplanowane na 16–18 kwietnia obchody stulecia Towarzystwa, których organizacją Zarząd Główny intensywnie zajmował się przez cały 2019 rok i w pierwszych miesiącach roku 2020. Ogólnopolską konferencję naukową przeniesiono ostatecznie na maj 2021 roku, a z imprez towarzyszących, na przykład panelu dyskusyjnego dla młodzieży szkolnej, musiano zrezygnować.

Ad 1) Działalność organizacyjna

Liczba członków Towarzystwa wynosiła 431 osób i spadła w stosunku do 2019 roku o 81 osób. Obecnie oddziały mają swoje siedziby w Bydgoszczy (21 członków), Cieszylinie (8), Częstochowie (16), Gdańsku (24), Gorzowie Wielkopolskim (12), Katowicach (34), Kielcach (11), Krakowie (66), Lublinie (19), Łodzi (15), Olsztynie (11), Opolu (10), Poznaniu (43), Rzeszowie (21), Szczecinie (11), Toruniu (18), Wałbrzychu (15), Warszawie (49), Wrocławiu (12) i Zielonej Górze (15). Ponadto przy Oddziale Warszawskim działa Koło Miłośników Żywego Słowa.

Ad 2) Działalność popularyzatorska

A. Konferencje naukowe i popularnonaukowe organizowane lub współorganizowane przez Towarzystwo

ODDZIAŁ W KATOWICACH:

- 1) 17–21 II – Międzynarodowy Tydzień Języka Ojczystego,
- 2) 16 X – konferencja online *Edukacja humanistyczna v4 dla klimatu. Rozpoznania – dobre praktyki – rekomendacje*; współorganizator: Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Edukacją Humanistyczną;

ODDZIAŁ W ŁODZI:

- 3) 25 II – Obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego; współorganizator: Uniwersytet Łódzki; liczba uczestników: 600;

ODDZIAŁ W WARSZAWIE:

- 4) 20 II – sesja naukowa z okazji Dnia Języka Ojczystego *O potrzebie innego słownika poprawnościowego*;

ODDZIAŁ W ZIELONEJ GÓRZE:

- 5) 28 II – VI obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego; współorganizator: Uniwersytet Zielonogórski; liczba uczestników: 80.

B. Otwarte i środowiskowe spotkania z odczytami**ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY:**

- 6) 7 XII – Rafał Zimny, *O języku haseł Strajku Kobiet*;

ODDZIAŁ W CIESZYNIE:

- 7) 20 II – Małgorzata Bortliczek, *Język polski wizytówką Polaka*,
 8) 23 X – Małgorzata Bortliczek, *Warsztaty komunikacji interpersonalnej i wystąpień*,
 9) X-XII – Izabela Łuc, *Warsztaty rozwijające umiejętności i kompetencje z języka polskiego*;

ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE:

- 10) 22 V – Marzena Żemejda-Zybura, *Region częstochowski w badaniach językowo-kulturowych*,
 11) 19 VI – Olena Havryliuk, *Charakterystyka zmarłego w świetle inskrypcji nagrobnych na zabytkowych cmentarzach katolickich na Podolu*,
 12) 18 IX – Bogusław Bogusz, *My, czyli oni – medialny stereotyp i autostereotyp Polaków w Europie, która da się lubić*,
 13) 23 X – Violetta Jaros, *Ile jest Częstochowy w Częstochowie? Tożsamość onimiczna Częstochowy*,
 14) 20 XI – Olha Vasylichuk, *Polonizmy w tekstach testamentów Gramot Wołyńskich z XVI wieku*,
 15) 18 XII – Violetta Jaros, *Naukowiec kontestator, czyli strategie autoprezentacyjne zastosowane przez Andrzeja Bańkowskiego w Etymologicznym słowniku języka polskiego*;

ODDZIAŁ W GDAŃSKU:

- 16) 16 I – Bożena Matuszczyk-Podgórska, *Teologiczne i quasi-teologiczne treści pieśni religijnych okresu Wielkiego Postu i Wielkanocy*,
 17) 20 II – Tatiana Kananowicz, *Specyfika ramy modusowej tekstu naukowego*,
 18) 4 VI – Zofia Pomierska, *Językowo-kulturowy obraz przestrzeni szkoły w książkach Małgorzaty Musierowicz z cyklu „Jeżycjada”*,
 19) 19 XI – Ewa Badyda, *Czasowniki (nie)motywowane w poleceniach podręczników do nauki języka polskiego jako obcego z poziomu A1*,
 20) 17 XII – Jolanta Kowalewska-Dąbrowska, *Czy okazjonalizmy wzbogacają zasoby leksykalne polszczyzny? Uwagi z zakresu słowotwórstwa z „koronawirusem” w tle*;

ODDZIAŁ W KRAKOWIE:

- 21) 14 I – Krystyna Kowalik, *Próba typologii nazw własnych miejskich obiektów rekreacyjnych Krakowa i okolic*,
 22) 4 II – Tomasz Jelonek, *Językowo-kulturowy obraz wsi i jej mieszkańców utrwalony w mikrotoponimach*,
 23) 13 X – Piotr Żmigrodzki, *Niemcy w Krakowie... Edwarda Kubalskiego – dokument przeszłości nie tylko językowej*,
 24) 10 XI – Bogusław Dunaj, *Kształtowanie się polskiego języka literackiego. Poglądy, problemy, propozycje*,
 25) 10 XII – Maciej Mączyński, *Gwarowe nazwy kobiet z sufiksem na -ula*;

ODDZIAŁ W LUBLINIE:

- 26) 15 I – Maria Wojtak, *Wprowadzenie do genologii*,
- 27) 26 II – Aneta Wysocka, *Melodia słowa. O sztuce pisania Wojciecha Młynarskiego*,
- 28) 22 IX – Elwira Bolek, *Rama interpretacyjna jako narzędzie analizy multimodalnej (na przykładzie polskich plakatów do Makbeta Szekspira)*,
- 29) 18 XI – Elwira Bolek, *Perswazyjność plakatu ekologicznego*;

ODDZIAŁ W OLSZTYNIE:

- 30) 14 I – Bartosz Kossakowski, *Narzędzia informatyczne w badaniu języka*;

ODDZIAŁ W OPOLU:

- 31) 10 II – Lidia Przymuszała, *Współczesna polszczyzna z perspektywy historii języka*,
- 32) 12 II – Marzena Makuchowska, *O języku i komunikacji językowej. Współczesna polszczyzna w kontekście kulturowym. Wiedza o języku – powtórka przed maturą*,
- 33) 25 II – Bogusław Wyderka, *Polska wieża Babel*;

ODDZIAŁ W POZNANIU:

- 34) 9 VI – Jarosław Liberek, *Specyfika języka urzędowego*;

ODDZIAŁ W SZCZECINIE:

- 35) 9 I – Jolanta Ignatowicz-Skowrońska, *Trudności w opisie frazeologicznych innowacji semantycznych*,
- 36) 6 II – Beata Afeltowicz, *Peryfrazy antroponimów – synonimy nazw własnych czy deskrypcje określone?*;

ODDZIAŁ W TORUNIU:

- 37) 13 I – Iwona Burkacka, *Gry językowe w memach internetowych*;

ODDZIAŁ W WAŁBRZYCHU:

- 38) 14 I – Małgorzata Chojda-Ozga, *Kompetencje kluczowe w nauczaniu języka polskiego*;

ODDZIAŁ W WARSZAWIE:

- 39) 8 I – Kamil Dominiak, *Metoda pracy nad głosem Estill Voice*,
- 40) 23 I – Alina Kępińska, *Polskie operatory pytajne na tle innych wyrażen funkcyjnych*,
- 41) 6 II – Barbara Pędzich, *O dwojgu logopedów czy o dwojgu logopedach? Odmiana liczebników*,
- 42) 5 III – Rozgrzewka głosowa przed wystąpieniami publicznymi – dyskusja,
- 43) 29 VI – Magdalena Kędzior i Maria Bończykowa, *Wymiana doświadczeń na temat zdalnego nauczania emisji głosu*,
- 44) 15 X – Magdalena Majdak, *O głosie i „głosie”*;

ODDZIAŁ WE WROCŁAWIU:

- 45) 12 I – Małgorzata Misiak, *Wrośnięci – wykorzeni. Łemkowskie losy*,
- 46) 12 I – Beata Kaczmarczyk, Dariusz Dybek, *Kolędy i pastoralki – historia, tradycja, język*;

ODDZIAŁ W ZIELONEJ GÓRZE:

- 47) 22 I – Irmina Kotlarska, *Polsko-angielskie kontakty językowe w perspektywie glottodydaktycznej*.

C. Poradnictwo językowe (internetowe lub telefoniczne) prowadziły oddziały w Bydgoszczy, Cieszynie, Częstochowie, Gdańsku, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Wałbrzychu, Wrocławiu i Zielonej Górze. Oddział Bydgoski prowadził własną poradnię w formie profilu w serwisie społecznościowym Facebook.

D. Warsztaty, szkolenia itp.

Oddział w Bydgoszczy: wykłady z warsztatami dla młodzieży szkolnej; **Oddział w Gdańsku:** warsztaty z zakresu poprawności językowej dla uczniów gdańskich szkół średnich; **Oddział w Katowicach:** lekcje i warsztaty dla szkół; **Oddział w Krakowie:** organizacja konkursów językowych; **Oddział w Łodzi:** wykłady i warsztaty dla słuchaczy uniwersytetu trzeciego wieku; **Oddział w Olsztynie:** wykłady w szkołach i bibliotekach; **Oddział w Poznaniu:** warsztaty na temat prostej polszczyzny dla pracowników Urzędu Miasta Poznania; **Oddział w Toruniu:** warsztaty językowe oraz dyktando dla urzędników samorządowych zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego; **Oddział w Wałbrzychu:** kształcenie kompetencji językowych uczniów poprzez stosowanie metod, technik, narzędzi i środków z zakresu: kultury języka polskiego, biblioterapii, kultury żywego słowa oraz współorganizowanie konkursów językowych, ortograficznych, literackich, artystycznych, doradztwo metodyczne – wspieranie realizacji projektów edukacyjnych i innowacji pedagogicznych, uczestnictwo w konferencjach, przedstawienia; **Oddział w Warszawie:** otwarte konsultacje emisyjno-logopedyczne, samokształceniowe warsztaty z emisji głosu; **Oddział we Wrocławiu:** organizacja konkursów językowych, wydawanie opinii eksperckich; **Oddział w Zielonej Górze:** wykłady dla uczniów szkół ponadpodstawowych w regionie.

E. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami (szkoły wyższe, licea, gimnazja, szkoły podstawowe, kuratoria, inne towarzystwa naukowe, biblioteki, teatry, miejscowe środki masowego przekazu itp.)

Oddział w Bydgoszczy: współpraca z Polską Szkołą Sobotnią w Londynie, Pałacem Młodzieży w Bydgoszczy, Młodzieżowym Domem Kultury nr 5 w Bydgoszczy, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidzącej im. L. Braille’a w Bydgoszczy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 w Bydgoszczy, Kuratorium Kujawsko-Pomorskim, Collegium Medicum Uniwersytetu im Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy, Uralskim Uniwersytetem Federalnym w Jekaterynburgu, Narodowym Centrum Kultury, Fundacją Języka Polskiego, Centrum Technologii Językowych Clarin-pl, Sądem Okręgowym w Bydgoszczy, Radiem PiK; **Oddział w Cieszynie:** współpraca z Wydziałem Sztuki Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego, szkołami regionu, pismem „IJREL”, pismami językoznawczymi; **Oddział w Gdańsku:** współpraca z Państwową Komisją ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim; **Oddział w Gorzowie:** współpraca z Akademią im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Towarzystwem Literackim im. A. Mickiewicza, Oddział w Gorzowie Wielkopolskim, Oddziałem Lubuskim Telewizji Polskiej, Biblioteką Pedagogiczną w Gorzowie Wielkopolskim, gorzowskimi szkołami średnimi; **Oddział w Kielcach:** współpraca z lokalnymi bibliotekami, Miejskim Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim, lokalnymi mediami; **Oddział w Krakowie:** współpraca z Polską Akademią Umiejętności, uczelniami wyższymi, bibliotekami, prasą popularną; **Oddział w Lublinie:**

współpraca z Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Katolickim Radiem Zamość; **Oddział w Łodzi:** współpraca z Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, szkołami województwa łódzkiego; **Oddział w Olsztynie:** współpraca z Komitetem Okręgowym Olimpiady literatury i Języka Polskiego, Gazetą Olsztyńską; **Oddział w Opolu:** współpraca z kuratorium, Wojewódzką Biblioteką Pedagogiczną w Opolu, Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Opolu, Miejskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, szkołami ponadpodstawowymi, Wydawnictwem UO; **Oddział w Poznaniu:** współpraca z Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Radiem Poznań, szkołami podstawowymi, gimnazjami i liceami; **Oddział w Rzeszowie:** współpraca z Uniwersytetem Rzeszowskim, Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Łańcucie, mediami regionalnymi; **Oddział w Szczecinie:** współpraca z Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Zamkiem Książąt Pomorskich; **Oddział w Toruniu:** współpraca z Bałtyckim Federalnym Uniwersytetem im. I. Kanta w Kaliningradzie, Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym, Komitetem Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Towarzystwem Miłośników Miasta Bydgoszczy, miejscowymi środkami masowego przekazu, szkołami podstawowymi, gimnazjami i liceami na terenie województwa kujawsko-pomorskiego; **Oddział w Wałbrzychu:** współpraca z Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Filią Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Wałbrzychu, świebodziickimi, świdnickimi i wałbrzyżskimi szkołami średnimi oraz podstawowymi, Dolnośląską Siecią Szkół Wspierających Uzdolnienia; **Oddział we Wrocławiu:** współpraca z Uniwersytetem Wrocławskim, Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, lokalnymi mediami; **Oddział w Zielonej Górze:** współpraca z Komitetem Okręgowym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Komitetem Okręgowym Olimpiady Wiedzy o Mediach, szkołami regionu, Punktem Informacji Europejskiej Europe Direct, Muzeum w Gostyniu i Muzeum bł. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu, Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego w Głogowie i Zielonej Górze, Biuletynem Polonistycznym, Radiem Indeks.

F. Współpraca z władzami terenowymi

Oddział w Częstochowie: współpraca z Urzędem Miasta Częstochowy; **Oddział w Olsztynie:** współpraca z Urzędem Marszałkowskim w Olsztynie; **Oddział w Poznaniu:** współpraca z Urzędem Miasta Poznania; **Oddział w Wałbrzychu:** współpraca z Urzędem Miejskim w Wałbrzychu i Urzędem Miejskim w Świebodzicach.

G. Udział członków Oddziału w imprezach organizowanych na terenie danego miasta

Oddział w Gorzowie: Dzień Języka Ojczystego, promocja książki i wystawa prac poetki ludowej z okoli Gorzowa Wielkopolskiego Stanisławy Plewińskiej; **Oddział w Wałbrzychu:** Narodowe Czytanie 2020, konkurs Moja Mała Ojczyzna, Europe Code Week; **Oddział we Wrocławiu:** Dolnośląski Festiwal Nauki.

Ad 3) Działalność wydawnicza

A. Publikacje drukowane

Zarząd Główny prowadził działalność wydawniczą, wydając statutowe pismo Towarzystwa „Język Polski” (kwartalnik, ISSN 0021-6941). W roku 2020 wydano (z dotacją Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego) zeszyty 1, 2, 3, 4 o łącznej objętości 40 arkuszy wydawniczych. Niezależnie od wersji papierowej są one dostępne w Internecie w bazie CEEOL.

Oddział w Gdańsku we współpracy z Wydawnictwem Uniwersytetu Gdańskiego przygotował i wydał monografię wieloautorską pt. *Polszczyzna wczoraj i dziś* pod red. Joanny Ginter, Alicji Pstygi, Lucyny Wardy-Radys (Gdańsk 2020, ISBN: 978-83-8206-094-2).

Przygotowano także do druku monografię wieloautorską pt. *Język polski – między tradycją a współczesnością* (pod red. Ewy Horyń, Ewy Młynarczyk i Piotra Żmigrodzkiego), zawierającą 56 tekstów autorów z całej Polski. Zostanie ona wydana w roku 2021.

B. Witryny internetowe Towarzystwa i jego oddziałów

Zarząd Główny utrzymywał w roku 2020, podobnie jak w latach poprzednich, witrynę pod adresem: <http://tmjp.pl>, w której znajdują się m.in. aktualności, podstawowe informacje o Towarzystwie, jego władzach, historii, dane kontaktowe Zarządu Głównego i oddziałów, a także witrynę <http://jezyk-polski.pl> poświęconą czasopiśmu „Język Polski”.

Ponadto własne witryny prowadzą oddziały w Częstochowie (<http://www.ij.whum.ujd.edu.pl/2037,Towarzystwo-Milosnikow-Jezyka-Polskiego-Oddzial-w-Czestochowie>) i Katowicach (<http://uranos.cto.us.edu.pl/~tmjp/>). Oddziały w Bydgoszczy, Katowicach, Krakowie i w Warszawie mają swoje profile w serwisie społecznościowym Facebook. Osobny profil prowadzi Koło Miłośników Żywego Słowa przy Oddziale w Warszawie.

Sporządził Jakub Bobrowski

ODDZIAŁY TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW JĘZYKA POLSKIEGO

stan na 1 czerwca 2021 r.

Oddział w Bydgoszczy: ul. Jagiellońska 11, p. 4, 85-067 Bydgoszcz, tel. 52 322 98 39 w. 15; e-mail: monilka79@wp.pl; zarząd: przewodnicząca – prof. dr hab. Małgorzata Świąćicka, sekretarz – dr Monika Peplińska-Narloch, skarbnik – dr hab. Mirosława Wronkowska-Dimitrowa, prof. UKW.

Oddział w Cieszynie: ul. Bielska 62, 43-400 Cieszyn; zarząd: przewodniczący – prof. dr hab. Robert Mrózek, sekretarz – dr hab. Izabela Łuc, prof. UŚ, skarbnik – dr hab. Małgorzata Bortliczek, prof. UŚ.

Oddział w Częstochowie: ul. Armii Krajowej 36a, 42-200 Częstochowa; e-mail: tmjpczestochowa@onet.eu; zarząd: przewodnicząca – mgr Izabela Kuśnierek, sekretarz – dr hab. Violetta Jaros, prof. UJD, skarbnik – mgr Bogusław Bogusz.

Oddział w Gdańsku: ul. Wita Stwosza 55, 80-952 Gdańsk; e-mail: finap@univ.gda.pl; zarząd: przewodnicząca – prof. dr hab. Alicja Pstyga, zastępca przewodniczącej – dr hab. Lucyna Warda-Radys, prof. UG, sekretarz – dr Joanna Ginter, skarbnik – dr Hanna Makurat.

Oddział w Gorzowie Wielkopolskim: ul. Teatralna 25, 66-400 Gorzów Wielkopolski; e-mail: jrychter@ajp.edu.pl; zarząd: przewodnicząca – dr hab. Joanna Rychter, prof. AJP, sekretarz – dr Maria Maczel, skarbnik – dr Halina Uchto, prof. AJP.

Oddział w Katowicach: plac Sejmu Śląskiego 1, p. 514, 40-032 Katowice; e-mail: tmjp@us.edu.pl; zarząd: przewodnicząca – dr hab. Katarzyna Wyrwas, prof. UŚ, zastępca przewodniczącej – dr hab. Danuta Krzyżyk, prof. UŚ, sekretarz – dr Beata Kiszka-Pytel, skarbnik – dr Maria Waclawek.

Oddział w Kielcach: ul. Uniwersytecka 17, 25-406 Kielce; e-mail: TMJP.Kielce@op.pl; zarząd: przewodnicząca – dr Agnieszka Rosińska-Mamej, sekretarz – dr hab. Joanna Senderska, prof. UJK, skarbnik – dr Magdalena Płusa.